

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Geotermální energie pro občany o. p. s.**, se sídlem U Náspu 546/1, Liberec, zastoupen Mgr. Karlem Volfem, advokátem se sídlem Jindřicha Plachty 3163/28, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 3163/15, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2015, č. j. MF-22396/2015/1203-17, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2020, č. j. 8 A 220/2015 - 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce uzavřel dne 28. 4. 2011 s Regionální radou regionu soudržnosti Severovýchod (dále jen „regionální rada“) smlouvu o poskytnutí dotace číslo LB/1128/S evidovanou pod registračním číslem CZ. 1.13/2.1.00/25.01128 v regionálním operačním programu NUTS II pod názvem „Centrum podpory Geotermálního využití energie“. Na základě této smlouvy ve znění jejích dodatků žalobce podal žádost o platbu číslo 02/01128 na částku 16.971.928, 83 Kč. Této žádosti však regionální rada nevyhověla.

[2] Žalobce poté podal dne 27. 4. 2015 k žalovanému návrh na zahájení sporného řízení z titulu veřejnoprávní smlouvy, ve kterém se domáhal toho, aby mu regionální rada jako odpůrkyně vyplatila dotaci v požadované částce. Zároveň požádal o osvobození od úhrady správního poplatku. Žalovaný žalobci v přípisu ze dne 13. 5. 2015 sdělil, že žádosti o osvobození od správního poplatku nelze v souladu s § 8 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích,

vyhovět, a dal mu k úvaze, zda nechce vzít svůj návrh zpět dříve, než bude žalovaný nucen řízení pro nezaplacení správního poplatku zastavit. Platebním výměrem ze dne 28. 5. 2015 pak žalobci vyměřil správní poplatek ve výši 848.597 Kč dle položky 25a písm. b) sazebníku zákona o správních poplatcích. Žalobce poté vzal svůj návrh částečně zpět, a to co do částky 16.951.928,83 Kč, a nadále požadoval vyplacení částky 20.000 Kč. Výzvou ze dne 10. 7. 2015 pak žalovaný vyzval žalobce k odstranění vady návrhu, konkrétně k tomu, aby uvedl, z jakého důvodu požaduje po odpůrci právě částku 20.000 Kč, o co tento nárok opírá, jak ho vyčíslil a jakými důkazy ho prokazuje. Žalobce k této výzvě uvedl, že nárok na zaplacení uvedené částky je dílčí součástí původně požadovaného nároku, jehož oprávněnost řádně prokázal v rámci svého původního návrhu. Nově požadovanou částku 20.000 Kč stanovil s ohledem na nejvyšší možnou hodnotu plnění, ze které se dle sazebníku zákona o správních poplatcích požaduje úhrada správního poplatku ve výši 1.000 Kč.

[3] Žalovaný vydal dne 18. 9. 2015 v záhlaví specifikované rozhodnutí, kterým řízení co do částky 16.951.928,83 Kč zastavil (výrok I. rozhodnutí), a návrh na zaplacení části dotace ve výši 20.000 Kč zamítl (výrok II. rozhodnutí).

II. Rozsudek městského soudu

[4] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou městský soud nepovažoval za důvodnou a zamítl ji. V odůvodnění rozsudku vysvětlil, že žalovaný napadené rozhodnutí částečně opírá o nesrozumitelně formulovaný petit návrhu po jeho částečném zpětvzetí. Obecně přitom platí, že „pánem sporu“ je navrhovatel, který s předmětem řízení disponuje. V projednávané věci je však nutno zohlednit, že se žalobce podaným návrhem domáhal poskytnutí dotace. Pokud tedy žalobce požadoval zaplatit částku 20.000 Kč, byl povinen, v souladu s poučením žalovaného, doplnit, o co uplatněný nárok opírá, jak tento nárok vyčíslil a jakými důkazy jej bude prokazovat. Žalobce však výzvě žalovaného nevyhověl, neboť z jeho vyjádření nelze seznat, z jakého důvodu požaduje zaplacení právě této částky. Postup žalovaného tak podle soudu není nezákonný.

[5] V souvislosti s žalobní námitkou týkající se porušení podmínek smlouvy o poskytnutí dotace zjištěného kontrolou projektu, městský soud uvedl, že se žalovaný samotnými kontrolními závěry nezabýval, neboť dospěl k závěru, že absentuje klíčová podmínka pro poskytnutí dotace, a to řádná žádost o platbu. Až v řízení před městským soudem žalobce prokázal, že podal žádost řádně. Pokud by však soud z tohoto důvodu rozhodnutí v napadeném výroku II. zrušil, nemohl by ani tak žalovaný rozhodnout jinak, než opět zamítavě, a to právě s ohledem na zcela neurčitě formulovaný petit omezeného návrhu.

[6] Soud proto uzavřel, že rozhodnutím žalovaného nemohlo být zasaženo do práv žalobce, neboť uplatněný nárok na zaplacení 20.000 Kč nemá oporu v uzavřené smlouvě o poskytnutí dotace, není zřejmé, na základě jakých konkrétních skutečností by žalobci měla být vyplacena právě uvedená částka, resp. na jakou část zamýšleného projektu byla částka 20.000 Kč vynaložena.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a rozhodl o zrušení výroku II. rozhodnutí žalovaného.

[8] Stěžovatel důvodně očekával vyplacení dotace, neboť splnil podmínky smlouvy o poskytnutí dotace; regionální rada mu však bez jakéhokoliv rozhodnutí a jeho odůvodnění dotaci nevyplatila. Proto zahájil sporné řízení u žalovaného. S ohledem na své nepříznivé majetkové poměry (způsobené právě porušením smluvní povinnosti regionální rady a nemožností žádat o osvobození od správního poplatku) byl nucen vzít svůj návrh částečně zpět a předmětem správního řízení ponechal pouze nárok na zaplacení částky 20.000 Kč, a to pochopitelně pouze do rozsahu finanční kompenzace, nikoli do důvodů vzniku nároku. Nárok na zaplacení této částky je dílčí součástí výše původně požadovaného nároku, jehož oprávněnost byla prokázána s odkazem na důkazní listiny založené k návrhu na zahájení sporného řízení. Právní důvod zůstal nezměněn, k omezení nároku stěžovatel přistoupil výhradně proto, že v případě neuhrazeného soudního poplatku vypočítaného z celé požadované částky dotace by žalovaný řízení proti odpůrci zastavil, a stěžovateli by tak nebyla umožněna jakákoliv další obrana.

[9] Žalovaný založil své rozhodnutí na lživém tvrzení regionální rady, dle kterého stěžovatel údajně při žádosti o vyplacení částky nepostupoval v souladu s příručkou pro žadatele a příjemce a nedoložil žádným způsobem, že žádost o platbu číslo 02/01128 ze dne 26. 3. 2014 spolu s etapovou monitorovací zprávou podal řádně. Toto tvrzení však bylo vyvráceno náhledy ze systému Benefit, ve kterém byla předmětná žádost zaevidována, bylo jí přiděleno identifikační číslo a mělo s ní být dále poskytovatelem dotace nakládáno právě v souladu s odkazovanou příručkou a pravidly. Tento důkaz byl přitom dostupný v průběhu celého řízení. Jelikož podaná žádost byla fyzicky zajištěna u pracovníka Regionální rady, je zjevné, že tvrzení o nepodání žádosti je účelové a lživé. Žalovaný si mohl získat tyto informace i v průběhu správního řízení od orgánů činných v trestním řízení. Stěžovatel trvá na tom, že nevyplacením částky podle obdržené žádosti o platbu došlo ze strany regionální rady k porušení smluvních ustanovení. Ve věci byla opakovaně porušována zásada rovnosti účastníků a poskytována ochrana subjektu, který uváděl záměrně lživá tvrzení.

[10] Napadený rozsudek se dle stěžovatele naprosto v rozporu s předcházejícím průběhem řízení opírá o částečné zpětvzetí původně nárokované částky; stěžovatel před takto překvapivým závěrem nebyl nijak (náležitě) poučen. Faktické odepření dispoziční zásady účastníku řízení, jakož i doba, která uplynula mezi podáním žaloby a nařízením prvního a jediného soudního jednání, jsou rovněž vadami řízení a porušením práv účastníka řízení.

[11] Napadený rozsudek je tedy nezákonný, nadměrně formální a fakticky zamezující subjektům v přístupu ke spravedlivému řízení a spravedlivému rozhodnutí. Takové odmítání spravedlnosti je nepřipustné a protiústavní. Stěžovatel byl napadeným rozsudkem a souvisejícím postupem správního orgánu přímo zkrácen na svých právech.

[12] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že považuje kasační stížnost za zcela nedůvodnou, a proto navrhl její zamítnutí. Zdůraznil, že stěžovatel poté, co omezil svůj nárok na 20.000 Kč, vůbec nespécifikoval, co takto omezený nárok představuje a jak se vztahuje ke smlouvě o poskytnutí dotace a k dotaci samé. Toto bylo důvodem, proč městský soud žalobu zamítl; stěžovatel však ve své kasační stížnosti nijak nespécifikuje, co měl soud nesprávně právně posoudit. Právní posouzení podle žalovaného odpovídá konstantní judikatuře ohledně postavení účastníků sporného řízení.

[13] Skutečnost, že stěžovatel až v řízení před městským soudem prokázal, že podal žádost o vyplacení dotace řádně, dle žalovaného nijak nepotvrzuje, že splnil podmínky pro vyplacení dotace. Zcela neopodstatněné jsou rovněž procesní námitky stěžovatele.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Na úvod soud připomíná, že poskytnutí dotace je přísně vázáno na splnění podmínek stanovených ve smlouvě o poskytnutí dotace, které odpovídají určitému účelu poskytování podpory ve formě dotací. Poskytovatel vyplatí žadateli dotaci pouze tehdy, splňuje-li žadatel beze zbytku požadované podmínky (srov. např. rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2014, č. j. 8 Ans 4/2013 - 44).

[17] Ze smlouvy o poskytnutí dotace č. LB/1128/S uzavřené mezi stěžovatelem a regionální radou jako poskytovatelem dotace dne 28. 4. 2011 vyplývá, že stěžovatel (jako příjemce dotace) je v každé žádosti o platbu oprávněn požadovat uhrazení pouze 85 % způsobilých výdajů projektu. Vznik způsobilého výdaje musí být doložen příslušným účetním nebo daňovým dokladem (viz bod 4.2. smlouvy). Z příručky pro žadatele a příjemce ROP SV je zřejmé, že příjemce dotace má vyplnit zjednodušenou žádost o platbu ve webové aplikaci BENEFIT7 a společně s etapovou/závěrečnou monitorovací zprávou a s povinnými přílohami ji doručuje na příslušný ÚORP osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby (viz bod 6.6 příručky). Usnesením č. 55/2014 výboru regionální rady přijatým dne 3. 3. 2014 byla schválena změna financování projektu ve smyslu průběžného/etapového financování (nikoliv až po ukončení realizace projektu ve smyslu usnesení č. 93/2013) za podmínky, že příjemce předloží jednu etapovou žádost o platbu s celkovými způsobilými výdaji v maximální výši 20 mil. Kč.

[18] Stěžovatel tedy v souladu s uvedenými podmínkami v žádosti o platbu č. 02/01128 požadoval vyplacení částky 16.971.928, 83 Kč, která měla představovat 85 % způsobilých výdajů projektu. Vzhledem k tomu, že regionální rada jeho žádosti o platbu nevyhověla, zahájil spor z veřejnoprávní smlouvy u žalovaného. Ve svém návrhu požadoval, aby mu regionální rada jako odpůrkyně zaplatila dotaci v požadované výši 16.971.928, 83 Kč, a to z titulu řádně podané žádosti o platbu. Po sdělení žalovaného, že nesplňuje podmínky pro osvobození od správního poplatku vymezené v § 8 zákona o správních poplatcích, vzal svůj návrh částečně zpět, a setrval na svém návrhu pouze v části dotace ve výši 20.000 Kč.

[19] Nejvyšší správní soud je shodně s městským soudem přesvědčen, že žalovaný postupoval správně, pokud návrhu stěžovatele na vyplacení částky 20.000 Kč nevyhověl.

[20] Městský soud správně konstatoval, že pokud stěžovatel ve svém návrhu na zahájení řízení před žalovaným požadoval vyplacení části dotace ve výši 20.000 Kč, bylo třeba, aby tento svůj nárok specifikoval, uvedl, z jakého titulu jej žádá, případně k jakému účelu se požadovaná dílčí část dotace váže, a doložil splnění podmínek pro vyplacení právě této částky. Stěžovatel ovšem ani k výzvě žalovaného svůj nárok nespecifikoval. Neobstojí přitom jeho tvrzení, že svůj nárok již doložil v rámci původního návrhu, neboť v něm požadoval zcela odlišnou částku, a to 16.971.928, 83 Kč z titulu žádosti o platbu č. 02/01128, kterou měl podat spolu s etapovou (monitorovací) zprávou dle podmínek stanovených v Příručce pro žadatele a příjemce ROP SV a v návaznosti na usnesení výboru regionální rady č. 55/2014. Stěžovatel tedy v souladu se stanovenými podmínkami pro poskytnutí dotace (resp. jejího vyplacení), nežádal o částku 20.000 Kč, tuto částku nově požadoval až v rámci sporného řízení před žalovaným. Důvody

svého omezeného návrhu po jeho částečném zpětvzetí stěžovatel ve svých podáních odůvodnil *de facto* pouze výši správního poplatku. Takové odůvodnění však nelze s ohledem na striktní podmínky pro vyplácení prostředků podle smlouvy o poskytnutí dotace považovat za relevantní.

[21] Je tedy nutno přisvědčit městskému soudu, že s ohledem na nedostatečně formulovaný petit po částečném zpětvzetí návrhu nemohl žalovaný návrhu na vyplacení části dotace ve výši 20.000 Kč vyhovět. Bez vylíčení skutečností, o něž stěžovatel svůj nárok opírá, totiž není možné oprávněnost jeho návrhu náležitě posoudit. Žalovaný by přitom nemohl návrhu stěžovatele vyhovět ani za předpokladu, že by dospěl k závěru, že stěžovatel podal žádost o vyplacení dotace ve výši 16.971.928, 83 Kč v souladu s dotačními podmínkami. Tento závěr soudu nelze považovat za překvapivý, ostatně i stěžovatel se k otázce dostatečné specifikace návrhu v řízení před městským soudem vyjadřoval (v replice k vyjádření žalovaného), a muselo mu tak být zřejmé, že tato otázka bude relevantní rovněž pro věcné posouzení žaloby.

[22] Se stěžovatelem rovněž nelze souhlasit v tom, že by v jeho případě byla porušena dispoziční zásada, která sporné řízení dle § 141 a násl. správního řádu ovládá. Městský soud v této souvislosti správně připomněl, že se stěžovatel domáhal poskytnutí dotace, které je striktně vázáno na podmínky stanovené ve smlouvě o poskytnutí dotace, od níž se nelze jednostranně odchýlit. Stěžovatel samozřejmě mohl vzít svůj návrh na vyplacení dotace částečně zpět a setrvat pouze na části původního nároku, zároveň však musel respektovat stanovené podmínky vyplácení dotace. Za porušení dispoziční zásady tak nelze považovat, že se příjemce dotace nemůže úspěšně domáhat poskytnutí jakékoliv části dotace, bez ohledu na obsah smlouvy o poskytnutí dotace a související dokumentace.

[23] Na zákonnost napadeného rozsudku nemají vliv ani případné průtahy v řízení před městským soudem, byť Nejvyšší správní soud shodně se stěžovatelem nepovažuje za žádoucí, že soud vydal rozhodnutí více než čtyři roky po podání žaloby. Proti průtahům v řízení se však stěžovatel případně mohl bránit návrhem na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002, o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

[24] Nejvyšší správní soud chápe snahu stěžovatele zachovat si možnost obrany ve správním řízení (resp. posléze v řízení soudním) proti postupu regionální rady, která mu odepřela vyplacení požadované části dotace, a že právě to byl důvod pro částečné zpětvzetí návrhu. Stěžovatel nebyl schopen s ohledem na své nepříznivé majetkové poměry zaplatit správní poplatek za původní návrh, a proto omezil požadované plnění tak, aby mu byl vyměřen správní poplatek pouze ve výši 1.000 Kč. Takto zvolená procesní strategie však stěžovateli mohla vést k zamýšlenému cíli, pokud nově požadovaná částka 20.000 Kč neměla oporu v podmínkách stanovených ve smlouvě o dotaci, resp. ve způsobu financování projektu. Stěžovatel však mohl využít jiných procesních možností, kterými mohl docílit věcného projednání původního návrhu. Zejména se mohl bránit proti platebnímu výměru, kterým mu žalovaný vyměřil správní poplatek za původní návrh s tím, ho měl žalovaný od úhrady soudního poplatku osvobodit. Nejvyššímu správnímu soudu je ostatně známo, že tento prostředek obrany stěžovatel později v obdobné situaci využil, a městský soud dokonce vyhověl jeho žalobě proti zamítavému rozhodnutí Ministryně financí proti platebnímu výměru, kterým mu byl správní poplatek stanoven (viz rozsudek Městského soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 14 Af 55/2019 – 37; řízení o kasační stížnosti proti tomuto rozsudku je vedeno u NSS pod sp. zn. 8 Afs 80/2020). Stěžovateli tak nelze přisvědčit, že by byl jakkoliv zkrácen na svých procesních právech, neboť bylo na něm, aby zvolil vhodnou procesní obranu.

V. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu